

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoCsp/10/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119321792
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Halmešová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:6119321792.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Halmešovej a členiek senátu JUDr. Eriky Madarászovej a JUDr. Marty Polyákovej, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35724803, zastúpený advokátskou kanceláriou: Advokátska kancelária RELEVANS, s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábřežie 8A, Bratislava, IČO: 47232471, proti žalovanému: C. X., narodený XX.XX.XXXX, trvalý pobyt F. XXX, časť Y. F., o zaplatenie 3684 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 10Csp/140/2020- 205 zo dňa 10. januára 2022, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie m e n í takto:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 3 682 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3 682 eur od 14.9.2016 do zaplatenia.

Vo zvyšku žalobu zamietá.

Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 19,40 %.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaný nemá proti žalobcovi nárok na náhradu trov. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 497, Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1,3,4, § 53 ods. 9, § 565 § 100 ods. 1, § 101, § 103, § 54a Občianskeho zákonníka. Poukázal na obsah žaloby, ktorou sa právny predchodca žalobcu Poštová banka, a.s. domáhal vydania platobného rozkazu na upomínacom súde tak, aby žalovaný bol povinný zaplatiť mu istinu 7169,59 eura a úroky z omeškania 5 % ročne z 5482,34 eura od 1.8.2018 do zaplatenia. Právny predchodca žalobcu návrh odôvodnil tým, že dňa 20.3.2015 uzatvoril ako veriteľ so žalovaným ako dlžníkom zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 2672640684, na základe ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 10 000 eur. Žalovaný sa v zmluve zaviazal vrátiť mu istinu a zaplatiť z nej úroky a iné peňažné plnenia, ktoré povinnosti si riadne a včas neplnil, a preto ho podľa § 565 a § 53 ods. 9 OZ upozornil na možné vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a pretože žalovaný na to nereagoval, vyhlásil dňa 13.9.2016 úver za predčasne splatný. Napriek tomu, že žalovaný je povinný platiť dohodnuté úroky vo výške 15,90 % ročne aj po zosplatnení, nepožaduje ich od neho. Žalovaný je tak povinný zaplatiť istinu 5482,34 eura, vyčíslený dohodnutý úrok z istiny a úrok z omeškania do predčasnej splatnosti vo výške 647,58 eura, vyčíslený úrok z omeškania od zosplatnenia do vykonania poslednej úhrady vo výške 1004,72 eura, poplatky vo výške 34,95 eura a úrok z omeškania 5 % ročne z 5482,34 eur od 1.8.2018 do zaplatenia.

1.2 Upomínací súd zistil, že uplatňovaný nárok je v časti uplatňovanej sumy v rozpore s právnymi predpismi a to § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z., preto túto zmluvu vyhodnotil ako bezúročnú a bez poplatkov a po zohľadnení platieb dospel k záveru, že žalobca má právo iba na zaplatenie 3684 eur s príslušenstvom a preto právneho predchodcu žalobcu vyzval, aby sa vyjadril, či súhlasí s vydaním platobného rozkazu v časti, v ktorej sa rozpor netýka. Právny predchodca žalobcu s vydaním platobného rozkazu v časti, ktorá nebola v rozpore s právnymi predpismi súhlasil. Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z.z. preto platí, že vo zvyšnej časti vzal návrh späť a konanie sa v tejto časti sa konanie zastavilo. Upomínací súd vydal platobný rozkaz, ktorým rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť právemu predchodcovi žalobcu istinu 3684 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne z 3684 eur od 13.9.2016 do zaplatenia a vrátil žalobcovi preplatok súdneho poplatku vo výške 97,82 eur. Platobný rozkaz sa však nepodarilo doručiť žalovanému do vlastných rúk a preto upomínací súd na návrh právneho predchodcu žalobcu postúpil vec na prejednanie na Okresný súd Nitra ako súd príslušný podľa Civilného sporového poriadku.

1.3 Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 25.1.2021 č.k. 10Csp/140/2020-130 pripustil zmenu na strane žalobcu a to na základe návrhu žalobcu, pretože pohľadávka bola postúpená na žalobcu, ku ktorému návrhu pripojil zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 9.4.2020 s prílohou, oznámenie o postúpení pohľadávok a súhlas postupníka so vstupom do konania. Zo zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie zistil, že Zmluvou o úvere - lepšia splátka právny predchodca žalobcu ako dlžník a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 23.3.2015 písomnú zmluvu o úvere. V časti 2.1 zmluvy sa veriteľ zaviazal poskytnúť žalovanému úver 10 000 eur a žalovaný sa zaviazal vrátiť veriteľovi úver spolu s úrokom 15,90 % ročne v 108. mesačných splátkach vo výške 185,10 eur mesačne. Celková čiastka nebola už podľa zistení upomínacieho súdu uvedená správne a keďže právny predchodca žalobcu súhlasil s tým, aby bol vydaný platobný rozkaz v časti, ktorá nebola v rozpore s právnymi predpismi, zostalo predmetom konania už iba zaplatenie nezaplatenej istiny úveru bez úrokov a poplatkov. Aktuálnym stavom úveru zo dňa 3.5.2019 mal súd za preukázané, že žalovanému bol úver vo výške 10 000 eur poskytnutý dňa 23.3.2015 prevodom na účet a že žalovaný riadne platil splátky úveru a do omeškania trvajúceho tri mesiace sa dostal so zaplatením splátky splatnej dňa 20.5.2016. Upozornením zo dňa 17.8.2016 bolo preukázané, že veriteľ upozornil žalovaného, že je v omeškani so zaplatením sumy 731,45 eur, ktorá pozostáva z istiny 700 eur a poplatkov 1,15 eur a poistením 30,30 eur a že v prípade ak nepríde k úhrade dlžnej sumy bude oprávnený úver zosplatiť. Z predloženej obálky a podacieho hárku vyplynulo, že upozornenie bolo odovzdané na poštovú prepravu a adresované žalovanému na adresu U. Z výzvy zo dňa 13.9.2016 súd zistil, že veriteľ úver k 13.9.2016 zosplatiť a vyzval žalovaného na zaplatenie sumy 10 224,87 eur, ktorá pozostávala z istiny 9542,34 eura, úroku 647,58 eura, poplatkov za upomienky 4,65 eura a poistného 30,30 eura. Z predloženej obálky a podacieho hárku vyplynulo, že výzva bola odovzdaná na poštovú prepravu a adresovaná žalovanému na adresu U. Bolo tiež preukázané, že žalovaný platil ďalšie platby aj po zosplatení úveru, naposledy dňa 31.7.2018 a veriteľovi vrátil celkom 6318 eur.

1.4 V konaní bolo preukázané, že veriteľ podľa § 565 Občianskeho zákonníka požiadal žalovaného pre nespĺnenie splátky o zaplatenie celej pohľadávky, ktoré bolo dojednané v čl. 2.3 zmluvy. Veriteľ splnil podmienky pre uplatnenie si toho práva, pretože podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upozornil žalovaného na jeho omeškanie a na možnosť požadovať predčasné vrátenie celého úveru a to upozornením zo dňa 17.8.2016, ktoré mu zasielal na adresu označenú v žiadosti o poskytnutie úveru a preto malo možnosť dostať sa do jeho dispozičnej sféry a hoci v konaní nebolo preukázané kedy žalovanému uplynula úložná doba tým, že žalovaný túto skutočnosť nenamietal súd nemal za sporné, že ho upozornil aj v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Pretože zásielka sa veriteľovi vrátila ako nevyzdvihnutá po uplynutí odbernej lehoty dňa 10.9.2016 a veriteľ právo na predčasné vrátenie celého úveru uplatnil k 13.9.2016, uplatnil si ho v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka aj do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky t.j. splátky splatnej dňa 20.9.2016, ktorá bola prvou splátkou splatnou po 13.9.2016.

1.5 Súd prvej inštancie poukázal na ust. § 54a Občianskeho zákonníka a aj bez námietky premlčania zo strany žalovaného sa zaoberal tým, či nárok žalobcu nie je premlčaný a či je vymáhateľný. Vrátenie plnenia bolo dohodnuté v splátkach a preto podľa § 103 Občianskeho zákonníka začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Uvedol, že v danom prípade nastala pre nespĺnenie niektorej zo splátok zročnosť celého dlhu podľa § 565 Občianskeho zákonníka, preto začala podľa druhej vety § 103 Občianskeho zákonníka plynúť premlčacia doba na vrátenie celého dlhu okrem

splátok, ktorých zročnosť už nastala odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Žalobca tvrdil, že právo na predčasné vrátenie celého úveru si uplatnil pre nesplatenie splátky splatnej dňa 20.8.2016, pretože táto bezprostredne predchádzala uplatneniu si práva na predčasné vrátenie celého úveru a preto jeho nárok nie je premlčaný. Súd zdôraznil, že zročnosť úveru sa viaže ku dňu zročnosti nesplnenej splátky, ktorá zapríčinila zosplatenie dlhu. Začiatok plynutia premlčacej lehoty na vrátenie zosplateného dlhu je preto potrebné viazať na predmetný okamih. Zastal názor, že ak bola zročnosť celého úveru vyhlásená k 13.9.2016 a v zmluve bola dohodnutá splatnosť úveru 20. dňa v mesiaci, tak splátka, pre ktorú sa stal zročným celý dlh, od zročnosti ktorej začína plynúť premlčacia lehota je splátka splatná dňa 20.5.2016, pretože so zaplatením tejto splátky bol žalovaný v omeškaní ku dňu vyhlásenia zročnosti dňa 13.9.2016 tri mesiace tak, aby boli splnené podmienky podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a nie splátka splatná 20.8.2016 tak ako tvrdil žalobca. V tomto smere poukázal na to, že objektívna premlčacia doba je podľa § 101 Občianskeho zákonníka trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Veriteľ si právo na zaplatenie celého úveru mohol žalobou na súde po prvý krát uplatniť dňa 21.5.2016 a splátok, ktoré boli splatné pred tým vždy na druhý deň po ich zročnosti. Keďže veriteľ si uplynul toto právo až dňa 28.6.2019, uplatnil si ho po uplynutí premlčacej doby celého úveru, ktorý uplynula dňa 21.5.2019 a samozrejme aj splátok, ktorých zročnosť nastala pred tým. Keďže súd prvej inštancie považoval nárok žalobcu v celom rozsahu za premlčaný a preto nevymáhateľný, súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Žalovaný bol v konaní úspešný, a preto by mal podľa § 255 ods. 1 CSP proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania, ale pretože mu žiadne trovy nevznikli, súd mu nárok na ich náhradu nepriznal.

2.1 Žalobca podal v zákonnej lehote odvolanie namietajúc nesprávne právne posúdenie premlčania zo strany súdu prvej inštancie a tiež, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Poukázal na skutočnosť, že v danej veci bolo medzi stranami dohodnuté plnenie v splátkach, a preto premlčacia doba začína plynúť odo dňa ich zročnosti, pričom navyše pre nesplnenie splátok sa stal zročným celý dlh podaním zo dňa 13.09.2016. Zo žiadneho ustanovenia však nevyplýva, že by mala byť zročnosť plnenia vyhlásená pre splátku, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti predchádzala o tri mesiace a že od splatnosti takejto splátky plynie premlčacia doba pre všetky splátky splatné po vyhlásení zročnosti plnenia pre neplnenie splátok - naopak, ust. § 565 OZ takto právne posúdenie priamo vylučuje. Takýto výklad ust. § 103 OZ považuje žalobca za nesprávny. V súvislosti s premlčaním nároku žalobca na tomto mieste zdôrazňuje, že neuplatnenie práva podľa ust. § 565 OZ do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky spôsobuje zánik tohto práva veriteľa (čo v konečnom dôsledku konštatuje vo svojom rozhodnutí aj Najvyšší súd SR - judikát R4/2021).

2.2 Žalobca dôvodil, že bolo preukázané, že žalovaný bol v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru (podaním zo dňa 13.09.2016) v omeškaní s plnením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace a súčasne bol na možnosť uplatnenia tohto práva zo strany veriteľa upozornený tak, ako to vyžaduje ust. § 53 ods. 9 OZ. Keďže však právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť zaniká splatnosťou najbližšie nasledujúcej splátky, potom mimoriadna splatnosť úveru nemohla byť v posudzovanom prípade vyhlásená pre nesplnenie inej splátky, než splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti bezprostredne predchádzala, t. j. v danom prípade splátky splatnej dňa 20.08.2016. Pre všetky splátky, ktoré vyhláseniu mimoriadnej splatnosti predchádzali, tak v súlade s ust. § 103 OZ plynie samostatná trojročná premlčacia doba. Pre splátky splatné po vyhlásení mimoriadnej splatnosti (splátky splatné od 20.09.2016 do konečnej splatnosti úveru - 20.03.2024) plynie premlčacia doba od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru (t. j. od splátky splatnej dňa 20.08.2016). Z uvedeného dôvodu preto žalobca považuje za nesprávny súdny výklad ust. § 103 OZ, v zmysle ktorého za „nesplnenú, resp. nesplatenú splátku“ je potrebné považovať prvú neuhradenú splátku (20.05.2016), nakoľko takýto výklad je v priamom rozpore s ust. § 565 OZ. Takýto výklad uvedeného ustanovenia by v praxi znamenal, že niektoré splátky splatné pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti by nemuseli byť premlčané (v prejednávacom prípade napr. splátka splatná 20.07.2016, alebo splátka splatná 20.08.2016), avšak zostatok dlhu (splátky úveru splatné od vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, t. j. od 13.09.2016 do konečnej splatnosti úveru - 20.03.2024) by už v ten istý moment bol premlčaný, nakoľko by plynutie premlčacej doby splátok splatných od vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru bolo posunuté o 3 mesiace - pozadu, t. j. splátka úveru splatná napr. 2 mesiace pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti by sa premlčala neskôr, ako splátky úveru splatné od vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, čo považuje žalobca za absurdné a napadnutý rozsudok v tejto časti za nepreskúmateľný. Dodal, že uplatnený výklad súdu predstavuje nezákonné skrátenie premlčacej doby o 3 mesiace a zároveň je v priamom rozpore

s ust. § 565 OZ, keďže právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre nezaplatenie splátky so splatnosťou 20.05.2016 zaniklo splatnosťou nasledujúcej splátky dňa 20.06.2016.

2.3 V zmysle uvedeného mal žalobca za to, že oprávnenie právneho predchodcu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20.05.2016 zaniklo v súlade s ust. § 565 OZ splatnosťou ďalšej splátky úveru. Z uvedených dôvodov je teda zrejmé, že v prípade, ak právny predchodca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru podaním zo dňa 13.09.2016, tak toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 565 OZ pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20.08.2016 (t. j. splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru bezprostredne predchádzala, a pre ktorej nezaplatenie mohol v súlade s ust. § 565 OZ vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru), a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ po upozornení žalovaného na možnosť uplatnenia tohto práva a jeho omeškaní s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace.

2.4 Uvedené závery súdu prvej inštancie podľa názoru žalobcu vôbec nevyplývajú z právnych predpisov (ani z ust. § 565 OZ, ani z § 53 ods. 9 OZ), pričom sú navyše pre veriteľov v maximálnej miere šikanózne. Súd tak de facto právne uzatvoril, že ak veriteľ upozorní spotrebiteľa podľa § 53 ods. 9 OZ na možné uplatnenie práva podľa § 565 OZ, potom toto právo môže využiť len do najbližšie nasledujúcej splátky od uvedeného upozornenia a následne toto právo zaniká (pričom veriteľ musí čakať na doručku, resp. vrátenie obálky - v dôsledku čoho by mal na uplatnenie práva podľa § 565 OZ len pár dní). Po uplynutí splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky zrejme podľa názoru súdu musí veriteľ opätovne spotrebiteľa upozorniť na možné uplatnenie tohto práva - a opäť tak bude mať na jeho uplatnenie len pár dní - a to aj napriek skutočnosti, že platobná disciplína spotrebiteľa sa nezlepšila - a teda naďalej sú splnené všetky podmienky podľa § 53 ods. 9 OZ (trojmesačné omeškanie spotrebiteľa a upozornenie na možnosť uplatnenia práva podľa § 565 OZ). Žalobca mal za to, že uvedený výklad je nesprávny, nakoľko veriteľ má pri splnení podmienok podľa § 53 ods. 9 OZ možnosť kedykoľvek (za splnenia tých podmienok) uplatniť uvedené oprávnenie - pričom ho môže využiť len do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky a právo mu opätovne vznikne v prípade, ak ani táto splátka nebude spotrebiteľom uhradená.

2.5 Pôvodný veriteľ využil svoje právo a vyhlásil mimoriadnu splatnosť podaním zo dňa 13.09.2016, a to pre nesplnenie splátky splatnej dňa 20.08.2016, ktorá predstavuje „nesplnenú“ splátku v zmysle ust. § 103 OZ, a od ktorej splatnosti plynie premlčacia doba pre všetky splátky splatné do budúca (splátky splatné od 20.09.2016 do 20.03.2024). Splátky splatné pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti (t. j. pred 13.09.2016) sú zase splátkami, pre ktoré v zmysle prvej vety ust. § 103 OZ plynie samostatná trojročná premlčacia doba - odo dňa splatnosti tej-ktorej splátky. Podľa názoru žalobcu teda ani nemohlo dôjsť k premlčaniu pohľadávky, nakoľko žaloba bola na súd podaná včas.

2.6 Žalobca záverom dodal, že súd neodôvodnil riadne a dostatočne svoje rozhodnutie, a teda konal v rozpore s ust. § 220 ods. 2 CSP, čím nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Aj vzhľadom na uvedené možno prijať záver, že rozhodnutie súdu z hľadiska viacerých nedostatkov vyplývajúcich z jeho odôvodnenia napĺňa znaky zmätočnosti, nepresvedčivosti a najmä nepreskúmateľnosti. Na základe vyššie uvedeného preto žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok preskúmal a v zmysle ustanovenia § 388 CSP ho zmenil tak, že vyhovie žalobe žalobcu a prizná žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu, resp. aby odvolací súd napadnutý rozsudok v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 CSP zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spíňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť s poukazom na ustanovenie § 388 CSP.

5. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

6. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci v dostatočnom rozsahu dokazovanie potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností, avšak z vykonaného dokazovania vyvodil nesprávny právny záver týkajúci sa námietky premlčania, ktorú uplatnil súd prvej inštancie ex offio s poukazom na § 54a OZ. V odvolacom konaní hlavnou a jedinou odvolacou námietkou žalobcu bolo nesprávne posúdenie plynutia premlčacej doby, keď súd prvej inštancie dôvodil, že by mala byť zročnosť plnenia vyhlásená pre splátku, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti predchádzala o tri mesiace a že od splatnosti takejto splátky plynú premlčacia doba pre všetky splátky splatné po vyhlásení zročnosti plnenia pre neplnenie splátok.

7. Žalobca naopak zdôraznil, že právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť zaniká splatnosťou najbližšie nasledujúcej splátky, potom mimoriadna splatnosť úveru nemohla byť v posudzovanom prípade vyhlásená pre nesplnenie inej splátky, než splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti bezprostredne predchádzala, t. j. v danom prípade splátky splatnej dňa 20.08.2016. Dodal, že uplatnený výklad súdu predstavuje nezákonné skrátenie premlčacej doby o 3 mesiace a zároveň je v priamom rozpore s ust. § 565 OZ, keďže právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre nezaplatenie splátky so splatnosťou 20.05.2016 zaniklo splatnosťou nasledujúcej splátky dňa 20.06.2016. V priebehu odvolacieho konania, žalobca súdu doručil uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/132/2021 zo dňa 15.12.2022 a sp.zn. 5Cdo/224/2021 zo dňa 30.11.2022, v ktorých rozhodnutia sa riešila právna otázka týkajúca sa plynutia premlčania v spotrebiteľských sporoch v zmysle druhej vety § 103 OZ a keď došlo k uplatneniu práva podľa § 565 OZ.

9. S poukazom na vyššie uvedené aktuálne uznesenia Najvyššieho súdu SR, odvolací súd považoval odvolaciu námietku žalobcu o nesprávnom právnom posúdení premlčania súdom prvej inštancie za dôvodnú.

9.1 Najvyšší súd SR v uznesení sp.zn. 5Cdo/224/2021 zo dňa 30.11.2022 uvádza: Otázkou potom zostáva, kedy pre spotrebiteľské vzťahy, na ktoré dopadá § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka začína plynúť premlčacia doba, keďže práva z týchto vzťahov sú premlčateľné. V tejto súvislosti je predovšetkým potrebné ustáliť, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka), teda kedy najskôr mohol veriteľ úspešne podať žalobu na súd (R 17/2017). V tejto súvislosti najvyšší súd odkazuje na právnu doktrínu z bodu 20., z ktorej vyplýva, že uvedené zákonné ustanovenie (okrem iného) sleduje nie len dosiahnutie splatnosti celej pohľadávky veriteľa (dodávateľa) pri nesplnení povinností dlžníka (spotrebiteľa) riadne a včas plniť dojednané čiastkové plnenia (splátky), ale aj vylúčenie tejto možnosti, ak by bolo takéto porušenie iba krátkodobé, nepresahujúce dobu troch mesiacov odo dňa omeškania so zaplatením splátky. Následne ju dopĺňa tým, že podmienkou výzvy na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, ktoré právo môže veriteľ uplatniť najneskôr do splatnosti nasledujúcej splátky je, že veriteľ v zákonnej lehote nie kratšej ako 15 dní upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto ustanovenia, ktorá začína plynúť nasledujúci deň po tom, čo veriteľovi (dodávateľovi) vzniklo právo podľa § 565, t. j. po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, bez takéhoto včasného je uplatnenie neúčinné. Lehota, v ktorej musí byť toto právo uplatnené, je najneskôr do splatnosti nasledujúcej splátky a veriteľ tak môže urobiť až po uplynutí lehoty troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka).

Vychádzajúc z daných teoretických východísk, ako i zo znenia na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení, najvyšší súd zastáva názor, že veriteľ sa na súde mohol po prvý raz domáhať svojho práva prvý deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej doby plynúcej od omeškania spotrebiteľa so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh (za súčasného splnenia upozornenia na zosplatenie). Práve tento deň je teda najskorším dňom, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka), čo v danom kontexte znamená, že tento deň je aj začiatkom premlčacej doby práva požadovať splnenie celého dlhu, čím sa naplní i zámer zákonodarcu, aby premlčacia doba pri zosplatení celého dlhu nezávisela od vôle veriteľa (§ 103 Občianskeho zákonníka).

Najvyšší súd po zhrnutí významných právnych hľadísk vzťahujúcich sa na danú vec uzatvára, že podľa § 103 Občianskeho zákonníka plynú pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených 3 mesiacov od omeškania uplynula tiež 15 dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvý krát (§ 101 Občianskeho zákonníka).

V kontexte uvedeného najvyšší súd záverom konštatuje, že nie je možné považovať za správny právny názor odvolacieho súdu (a tiež súdu prvej inštancie), že v spotrebiteľských vzťahoch premlčacia doba celého zosplateného dlhu plynie od zročnosti nesplnenej splátky, kvôli ktorej veriteľ využil svoje právo žiadať predčasné splatenie.

9.2 Odvolací súd poukazuje na ďalšie uznesenie Najvyššieho súdu sp.zn. 4Cdo/140/2021 z 25.01.2023, v ktorom sa uvádza : Rekapitulujú všetky doposiaľ uvedené argumentačné východiská, dovolací súd v odpovedi na dovolateľkou položenú otázku zásadného právneho významu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená uzatvára, že aplikácia osobitného ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských vzťahoch vylučuje uplatnenie pravidla podľa druhej vety § 103 Občianskeho zákonníka. Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, pri premlčaní práva dodávateľa na zaplatenie celej pohľadávky pri strate výhody splátok (§ 565 Občianskeho zákonníka) sa začiatok plynutia premlčacej doby spravuje všeobecným ustanovením § 101 Občianskeho zákonníka.

Dovolací súd (vzhľadom na čas vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu a podaného dovolania), v súvislosti s možnými úvahami o existencii takzvanej ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pripomína, že obdobnou otázkou sa dovolací súd zaoberal v rozhodnutiach z 29. novembra 2022 sp.zn. 7Cdo/268/2020, z 30.novembra 2022 sp.zn. 5Cdo/224/2021 a z 15. decembra 2022 sp.zn. 4Cdo/132/2021, na ktoré v okolnostiach posudzovanej veci v celosti poukazuje.

10. S poukazom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, pretože otázku premlčania žalovaného nároku je potrebné posudzovať v zmysle vyššie uvedených záverov vyplývajúcich z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR. Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie, že zosplatenie úveru vyvolala splátka splatná dňa 20.5.2016, s ktorým zistením sa stotožnil aj odvolací súd, pretože k zosplateniu došlo až ku dňu 13.9.2016, je potrebné počítať plynutie premlčacej doby po uplynutí troch mesiacov od omeškania spotrebiteľa so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh (20.5.2016). Premlčacia doba tak začala plynúť odo dňa 21.8.2016 a uplynula dňa 21.8.2019. Žaloba však bola podaná na súde dňa 28.06.2019, to znamená ešte pred uplynutím premlčacej doby. Z uvedeného vyplýva, že nárok žalobcu nie je premlčaný.

11. Pokiaľ ide o samotný žalovaný nárok, tento predstavoval výšku 3684 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne z 3684 eur od 13.9.2016 do zaplatenia, pretože upomínací súd vyhodnotil úverovú zmluvu ako bezúročnú a bez poplatkov a po zohľadnení platieb dospel k záveru, že žalobca má právo iba na zaplatenie 3684 eur s príslušenstvom. Právny predchodca žalobcu súhlasil s vydaním platobného rozkazu v uvedenej časti, ktorá nebola v rozpore s právnymi predpismi súhlasil.

12. Odvolací súd mal z obsahu spisu za preukázané, že žalovanému bola zo strany veriteľa dňa 20.3.2015 poskytnutá suma 10 000 eur a to titulom uzatvorenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 2672640684. V konaní bolo nesporné, že žalovaný celkovo na predmetnom úvere zaplatil sumu 6318 eur. Dlžná istina potom predstavuje sumu 3 682 eur (10 000 - 6 318) a nie sumu 3684 eur, ako ju určil upomínací súd. Pokiaľ ide o úrok z omeškania, odvolací súd bol toho názoru, že žalovaný sa dostal do omeškania až odo dňa 14.9.2016, pretože ku dňu 13.9.2016 bolo vyhlásené zosplatenie, t.j. deň po vyhlásení zosplatenia veriteľom.

13. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 3 682 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3 682 eur od 14.9.2016 do zaplatenia. Vo zvyšku, teda v časti sumy 2 eura a prísluškajúceho úroku z omeškania, žalobu zamietol.

14. O nároku na náhradu trov celého konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP tak, že žalobcovi, ktorý mal v konaní čiastočný úspech, priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov celého (prvoinštančného aj odvolacieho) konania v rozsahu 19,40 %. Právny predchodca žalobcu si žalobou uplatnil zaplatenie istiny 5482,34 eura, vyčíslený dohodnutý úrok z istiny a úrok z omeškania do predčasnej splatnosti vo výške 647,58 eura, poplatky vo výške 34,95 eura a 5% ročný úrok z omeškania. Celkovo tak žiadal zaplatiť sumu 6.164,63 eura s príslušenstvom, pričom mu bola priznaná suma 3682 eur s príslušenstvom. Vo zvyšnej časti v upomínacom konaní netrval na návrhu, teda s poukazom na § 8 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z.z. vzal návrh späť a späťvzatie z uvedeného dôvodu sa považuje za zavinenie na strane žalobcu. V nepatrnej časti bola žaloba zamietnutá. Úspech žalobcu bol 59,70% (3682 eur s príslušenstvom) a jeho neúspech 40,30%. Čistý úspech žalobcu v

konaní následne predstavoval 19,40%, preto mu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 19,40 %.

15. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).